

Murat Gülsoy: Hayatın kara mizah yönlerini seviyorum

Murat Gülsoy ile insan ruhunun karanlık sırlarını yer yer muzip yer yer ürkütücü bir atmosferin içinde anlattığı yeni kitabı **Belli Bir Anın Kıyısında** için buluştuk.

[Paylaş](#)[WhatsApp](#)[E-posta](#)[A](#) [A](#)

Ebru D. Dedeoğlu

05 Haziran 2021 Cumartesi, 16:01

Abone Ol

Murat Gülsoy ile hakkında bir çok bilinmeyen, Boğaziçi Üniversitesi olaylarını detaylı konuştuk. Çocukluğundan beri tuttuğu Rüya Günlükleri ise oldukça etkileyici. Buyrun sohbetimize...

- Tebrikler. Müthiş öyküler. Bazı öykülerde hüznüldüm bazılarında ise kahkahalarla güldüm. Konular birbirinden farklı gibi görünse de adeta zihnin kıvrımlarında geziyorsunuz karakterlerle. Psikolojik okumaları olan, kıvrak zekanın ürünü öyküler. Fikir nasıl oluştu?

Bu öyküler uzun zamandır defterlerimde taslak olarak mevcuttu. Biliyorsunuz edebiyata öykü yazarak başladım. 1992-2002 yılları arasında da Hayalet Gemi dergisini çıkarırken çok sayıda öykü yazdım. Daha sonra ise romanlar daha ön plana çıktı. Zaten öykü kitaplarında da hep bir bütünlük kaygım vardı. Kitap, ister öykü türünde olsun ister roman türünde olsun belli bir bütünlük içinde olmalıdır. Bütünlüğü yoksa derleme diyebiliriz ancak. Bu kitap için yazdığım öykülerin ortak ruh durumu tekinsizlik. Hayatımızın içerisinde yer alan, çeşitli durumlarda ortaya çıkan o tedirgin edici belirsizlik halleri. Pandemi dönemindeyiz ve dönemin yarattığı kendine özgü bir belirsizlik ve korku alanı var. Evlere kapanıyoruz, birbirimizden korkuyoruz. İnişli, çıkışlı duygu durumlarına savruluyoruz. Ama virüsten önce de post-truth yani yalan dünya denilen dönemi yaşıyorduk, işte bu belirsizlikler de zihinlerde tekinsizlikler yaratıyordu. Tekinsizlik hem çok tanıdık hem de bir anda çok yabancı gelen şey demek. Örneğin bir yakınımız öldüğü zaman, o yatağında artık bir ölü olarak yatarken ondan bize doğru yayılan bir tekinsizlik hali vardır. Bir yandan sevdiğimiz birisidir bir yandan da artık bir cesettir. Varlığı bizi arafta bırakır. Bildiğimiz bir yerde kaybolmak, garip rüyalar, bir bilgisayarla konuşmak bütün bunların ortak yönü tekinsizlik halleri diyebileceğim bir duygu durumu. Bu beni çok çekiyor.

- Kitaptaki sorgulamalardan en çok sevdiğim beni de düşündüren şu oldu... İnsanlar mı daha güvenilir bellek mi? Ne dersiniz?

(gülüyor) Bu sorunun cevabı kolay değil. Zaten kolay sorularla uğraşmayı çok da sevmiyorum. Edebiyat da kolay cevaplar vermez zaten. Tam tersine sahip olduğumuz entelektüel donanımınla yanıtını bulamadıklarımızı gündeme getirir. Ben neyim, gerçekliği doğru mu algılıyorum, her şeyi olduğu gibi mi hatırlıyorum, yoksa başkaları mı doğru söylüyor? İçinde yaşadığımız çağda bu tip sorular bir kat daha önem kazandı. Çünkü bir belirsizlik atmosferinin içerisindeyiz. Her an her şey değişebilir. Eskiden öyle değil miydi? Öyleydi belki ama eskiden araçlar daha az olduğu için bunlar daha örgütlü ve yavaş şekilde yapılıyordu. Okullarda, ansiklopedilerde ve basın tarafından yapılıyordu. Basının ağırlığı dediğimiz şey tıpkı ansiklopedinin ağırlığı gibi bir şeydi. Tabii bu yıkıldı. Yıkılmasının hem olumlu hem de olumsuz sonuçları var. Günümüz edebiyatçılarının eserlerinde bu tür sorgulamaları görüyorum. Sadece ben de yapmıyorum. Edebiyatın özerk alanını korumaya çalışan yazarlar var. Bunun da en büyük nedeni burada çok büyük bir maddi kazanç olmaması aslında. Ne zamanki bir iş büyük bir maddi kazanç dönüşüyor o zaman orası özgür alan olmaktan çıkmaya başlıyor. Her an onu kaybedebilirsiniz. Edebiyatın şu günlerdeki hali, yeni yazarların arayışları, farklılıkları, çeşitlilikleri beni heyecanlandırıyor. Ben de o soruları sormaya çalışıyorum, sormaya devam ediyorum.

- Satranç iki zihnin savaşıdır aslında. Trapped öykünüzde Arda kendi zihninin yarattığı bir oyun için de mi? Kendi labirentinde kaybolurken amca üzerinden yaşlanma duygusu ya da belleği ile savaş halinde mi? Merak ettiren bir hikaye. Ne dersiniz?

Onun cevabını okurlar verecek (gülüyor). Trapped tuhaf hikayelerden birisi. Gerçekten bir evin içinde neden ve nasıl kaybolur insan? Yaşadığımız yer bir labirente nasıl dönüşür? Eşyalar, bitmek bilmeyen odalar, çoğalan sonra eksilen sonra iyice yok olan eşyalar, sonra insanlar, bütün bu eşyanın içinde durmadan dolanan, bir çıkış arayan bir türlü bulamayan belki de bulmak istemeyen insanlar, hem terk etmek istediğimiz hem de içinden çıkmak istemediğimiz bir rahim ve sonra eşyanın yalnızlığı, onların hikayesi, el değiştirmesi, azalması, çoğalması... Böyle şeyler vardı aklımda, bakalım okurlar nasıl yorumlayacak? Ama haklısın bir taraftan da meraklı bir hikaye.

- Öykülerinizi okuduktan sonra merakım çok depreşti. Murat Gülsoy'un okuyuculara sunduğu bir kişi olsa da Murat Gülsoy kim? Hep bir kozanın içinde yaşayan üreten biri mi? Hadi sizden konuşalım biraz. Hepimiz merak ediyoruz...

Ne diyeyim? Çok eğlenceli bir kişilik olduğumu söyleyemeyeceğim. (gülüyor) İroniyi, hayatın kara mizah yönlerini seviyorum. Onlar ilginç geliyor bana. Hatta bazı öyküleri sinsice gülerek "bu çok komik" diye yazdım. Gündelik hayatta ise yıllardır üniversitedeyim. Araştırmak, yazmak, okumak öğretmek gibi sevdiğim işleri yapıyorum. Çok farklı öğrencilerim oldu. En büyük kazancım da o insanları tanımak. 17 yaşında üniversite sınavını dereceyle kazandım ve hemen ders vermem için teklifler geldi. Yirmi sene profesyonel özel ders verdim. Sonra da üniversitede mühendislikle ilgili bir alanda ders verdim. 2003'den beri de yaratıcı yazarlık alanında ders veriyorum, atölyeler düzenliyorum. Çocuklarla, gençlerle, yetişkinlerle hatta yaşlılarla çalışma imkânı buldum. Dışarıdan bakıldığında bir kozanın içinde yaşıyor gibi görünsem de son derece farklı şekillerde hayatın içinde akıp gidiyorum. Bir yandan da yazmaya çalışıyorum. Yazma süreci aslında 89'dan beri düzenli olarak, hayatımın bir parçası. 1989 yılında aldığım Cumhuriyet gazetesi Yunus Nadi Öykü Ödülü hayatımda çok önemli ve dönüştürücü bir yer tutar.

GELECEKTE DAHA GÜÇLÜ ÜNİVERSİTE

- Boğaziçi Üniversitesi olaylarında öğrencilerle birlikte sergilediğiniz tavır ve aldığınız karar hepimiz için çok önemliydi. Neler söylemek isterseniz. Geleceğe dair okulla ilgili ne düşünüyorsunuz?

Üniversitede karar alma yetkisi seçilmiş kurullarda ve yöneticilerdedir. Dayanağı da üniversite özerkliğini tanımlayan anayasadır. Geleceğe ilişkin olarak son derece olumlu düşünüyorum çünkü Boğaziçi Üniversitesi hocası, öğrencisi, mezunu ve çalışanlarıyla bu ilkelerin önemini kavramış durumdadır, o yüzden de

üniversitesine sahip çıkıyor ve çıkmaya devam edecektir. Bu yaşanan süreç sayesinde herkes akademik özerkliğin neden önemli olduğunu daha iyi kavradı. O yüzden gelecekte çok daha güçlü bir üniversite olacak.

EVDE HERKES RÜYALARINI ANLATIRDI

- Çocukluğunuzdan beri rüya günlükleri tutuyorsunuz. Çok enteresan. Rüyalardan konuşalım mı? Helen Siksu ve Margerite Yorsena gibi siz de rüya güncesi yazmayı düşünüyor musunuz?

Rüya meselesinin önemsendiği bir ailede büyüdüm. Evde herkes rüyalarını anlatırdı. Rüyaların gelecekte ya da geçmişten haber verdiklerine inanılan bir ortam. Bende de bir rüya kültürü oluştu zaman içinde. Sonra psikoloji okumamın da etkisi olabilir. Örneğin ben insanların çoğunu sıkıcı bulurum. Aslında onların sıkıcı olmadıklarını bilirim, ama yine de birbirimizden sıkılırız çünkü ortak bir dil bulamamışızdır, birbirimizin dünyasına yabancıyızdır, o yüzden sıkılırız. Ama en sıkıcı bulduğunuz insanın rüyasını dinleyin, çok ilginç bir iç dünya ile karşılaşsınız. Ayrıca sizinkinden çok da farklı olmadığını görürsünüz. Ve bu bence cinsiyetten, kültürden, yaştan, her şeyden bağımsız. Rüyaların bilinç dışı süreçlerin izini bulmak, kapısını aralamak için iyi bir yol olduğunu düşünüyorum. O yüzden de her defasında not alıyorum. Onları kullanmak ya da yayınlamak gibi bir amacım yok. Sadece o kapıyı aralık tutmaya çalışıyorum.

- Peki geriye dönük olarak rüyalarınızı okuduğunuzda çözüme ya da geleceğe yönelik anahtar simgeleriniz oluştu mu?

Yooo hiç öyle ilginç şeyler olmadı. Eski defterleri, eski rüyaları okumak çok ilginç. Yalnız şunu fark ettim. Bazı rüyaları ister otuz sene önce ister daha fazla yıl önce görmüş olayım daha ilk satırda hemen hatırlıyorum. Bazılarını ise okuyorum, evet bunu görmüştüm diyorum ama o kadar canlı değil diyorum. Bazıları da var ki

hiç hatırlamıyorum. Bu bana çok ilginç geliyor. Bir de tekrar eden temalar, bazı örüntüler ve unsurlar var. Hepsi bir içgörü kazandırıyor. Bu bir içebakış yöntemi ve çok faydalı. Freud, rüyaları bilinçdışına giden kral yolu olarak tanımlamış. Bu nedenle o yolu ya da kapıyı aralıklı tutmak yapmak istediğim şey.

MASANIN ETRAFINDA OLMAYI SEVİYORUM

- Belirsiz Bir Anın Kıyısında özellikle Suna-Tuna'nın hikayesinde Tuna'nın karakterini yemek seçimlerinden bile çözümleyebiliyoruz. Duygusal açlık için duygusal yemelere doyamayan Tuna. Yemek, yemek sofraları, aile hem birleştirici hem de kaotik. Anne yemeği, aile sizin için ne ifade ediyor?

Aile yemekleri daha çok çocukluğumu hatırlatıyor. O zamanlar daha kalabalık bir ailenin ferdi olarak bir sürü yaşlı insanla yemek yemekten sıkılırdım ama bir yandan ilginç gelirdi. Çoğu zaman aynı şeyler tekrar tekrar anlatılırdı ama o ritüel yine de çok hoşuma giderdi.

- Yemek yapıyor musunuz?

Maalesef. Yemek yapmaktan çok bir masanın etrafında olmayı seviyorum. Hem birleştirici hem mutlu edici bir olay. Sevdiklerinle, dostlarınla olmak, kalabalık uzun saatler süren yemek sofraları bu pandemi döneminde en çok özlediğim, en çok eksikliğini hissettiklerimin başında geliyor.

Yemeklerde de hoşuma giden taraf, yemeklerin kendi içinde bir tarihi, devamlılığı, geleneği olması. Hele bizimki gibi bir ülkede bu çok zevkli. Birçok ülkenin sahip olmadığı kadar farklı kaynaklardan mutfaklar bir araya gelmiş. Her birinde gizli olan tarihsel süreci anlamak ve bilerek yemek müthiş bir keyif . Yöresel yemeklerin çeşitlilikleri beni çok etkiliyor.

- Dostlarınızla büyük sofralar oluyor mu?

Oluyor tabi. Morali yüksek tutmanın en önemli yolu yalnız olmamak. İyi arkadaşlarla, iyi dostlarla bir arada olmayı sürdürürebilmek kolay bir şey değil ama dayanışmayı sağlıyor. Hepimizin zor dönemleri oluyor onları aşabilmenin tek yolu sevdiğiniz sağlam dostlarımızla bir arada olmak. Ben bu konuda kendimi şanslı buluyorum. Yakın çevremle, okurlarımla, öğrencilerimle iletişimimiz gerçekten sıcak ve içten bir üretime götürüyor beni.